

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80

Tel: 01 / 3717 111 fax: 01 / 3717 149

KLASA: 351-02/16-59/04

URBROJ: 517-06-2-2-2-17-16

Zagreb, 30. ožujka 2017.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike u postupku ishođenja suglasnosti na Izvješće o sigurnosti za područje postrojenja Otpremna stanica Beničanci, operatera INA – Industrija nafte d.d. iz Zagreba, temeljem odredbe članka 125. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", broj 80/13, 153/13 i 78/15) donosi

SUGLASNOST

- I. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike daje suglasnost na Izvješće o sigurnosti za područje postrojenja Otpremna stanica Beničanci, koje je izradio u studenome 2015. godine i prema primjedbama Stručnog vijeća dopunio** ovlaštenik DLS d.o.o. iz Rijeke u veljači 2017. godine. Sastavni dio izvješća je Unutarnji plan.
- II. Izvješćem o sigurnosti je dokazano da je operater INA – Industrija nafte d.d.:**
- Usvojio u travnju 2015. godine Politiku sprječavanja velikih nesreća te slijedom Politike na razini INA d.d. donio 24. lipnja 2015. godine Politiku sprečavanja velikih nesreća na razini Sektora djelatnosti u čijem se organizacijskom ustrojstvu nalazi i otpremna stanica Beničanci (OS Beničanci) te na temelju te Politike izgradio Sustav upravljanja sigurnošću.
 - Utvrdio opasnosti od velikih nesreća i odredio aktivnosti i lokacije unutar područja postrojenja na kojima može doći do nastanka velike nesreće i to je:
 - skladišni prostor nafte
 - pretakalište autocisterni s naftom.
 - Izradio analizu i procjenu rizika od nastanka velike nesreće u kojoj su obrađeni sljedeći scenariji nesreća:
 - PUKNUĆE JEDNOG SPREMNIKA NAFTE R-1, R-2, R-3 ili R-4 (5 000 m³) i oštećenje tankvane – izlivanje cjelokupne količine medija u okoliš uslijed značajnog oštećenja spremnika te nastanak požara uz prisustvo uzročnika paljenja.
 - PUKNUĆE JEDNOG SPREMNIKA NAFTE R-1, R-2, R-3 ili R-4

(5 000 m³) – izlivanje cjelokupne količine medija u tankvanu uslijed značajnog oštećenja spremnika te nastanak požara uz prisustvo uzročnika paljenja.

- PUKNUĆE JEDNOG SPREMNIKA NAFTE R-1, R-2, R-3 ili R-4 (5 000 m³) – izlivanje cjelokupne količine medija u tankvanu uslijed značajnog oštećenja spremnika bez nastanka požara.
- PUKNUĆE JEDNOG SPREMNIKA NAFTE R-1, R-2, R-3 ili R-4 (5 000 m³) – izlivanje cjelokupne količine medija u tankvanu uslijed značajnog oštećenja spremnika i nastanak kasne eksplozije.
- PUKNUĆE OBA SPREMNIKA NAFTE R-1 i R-2 ili R-3 i R-4 (10 000 m³) – izlivanje cjelokupne količine medija u tankvanu uslijed značajnog oštećenja spremnika i nastanak kasne eksplozije.

■ PROPUŠTANJE NAFTE NA DNU SPREMNIKA R-1 ili R-2 (5 000 m³) – manje propuštanje na spremniku uslijed pojave pukotine te nastanak požara uz prisustvo uzročnika paljenja.

■ VELIKO PROPUŠTANJE PRILIKOM PUNJENJA AUTOCISTERNE (28 m³) – značajno oštećenje autocisterne uslijed djelovanja trećih osoba ili nepažnje prilikom pretakanja.

Procijenjena je vjerojatnost nastanka najgoreg mogućeg slučaja (worst-case): kolapsa spremnika nafte i nastanka požara koja iznosi 10⁻⁶ nesreća godišnje.

- Predvidio i poduzeo potrebne mjere kako bi se spriječio nastanak velike nesreće te spriječile i ograničile njene posljedice po čovjeka i okoliš. Uveden je integrirani sustav upravljanja kvalitetom, okolišem, sigurnošću i zaštitom zdravlja radi provedbe ciljeva, smanjenja rizika i sljedivosti procesa. Provodi se i modernizacija sustava u cilju povećanja sigurnosti rada, smanjenja rizika i zaštite okoliša – primjena sustava Process Safety Management. Odgovarajuća sigurnost i pouzdanost uključena je u projekt, konstrukciju, tehnološki postupak što dokazuju građevinska dozvola (UP/I-10-116/1973; od 12.04.1973. godine; građevinska dozvola za proširenje OS Beničanci broj: UP/I-16/1-181-1977 od 23.06.1977. godine) i uporabna dozvola (Broj:UP/I-10-4/1975, od 13.01.1975. godine; uporabna dozvola za proširenje OS Beničanci UP/I-03/3-836/1-1979 Donji Miholjac, 04.12.1979. godine). Dosada na OS Beničanci nije bilo velikih nesreća niti nekontroliranih događaja.
- Operater je ustrojio Segment djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina i odredio uloge i odgovornosti osoblja koje sudjeluje u upravljanju velikim opasnostima. Operater zapošljava stručno osposobljene osobe što je potvrđeno izdanim uvjerenjima i potvrdama.

III. Unutarnji plan i Izvješće o sigurnosti sadrže potrebne informacije za donošenje Vanjskog plana.

IV. U postupku izdavanja suglasnosti utvrđene mjere i aktivnosti za poboljšanje primjene Politike sprječavanja velikih nesreća i implementacije sustava upravljanja sigurnošću su:

1. Stvarno stanje na lokaciji uskladiti s iznesenim podacima u Izvješću o sigurnosti, pogotovo u dijelu nadzora rada postrojenja (*Planovi održavanja postrojenja OS Beničanci*):
 - praćenjem učinkovitosti održavanja postrojenja, pogotovo spremničkog prostora, internim nadzorima i zapisima o provedenom održavanju;
 - planiranjem i postupanjem u slučaju opasnosti, a u svezi uz preventivne mjere koje se provode za sprječavanje nesreća: npr. kod izvođenja radova u skladu s važećim propisima ili kod tehnološkog održavanja; dokumentirati mjere zaštite i interventne mjere tamo gdje je to potrebno s obzirom na sigurnost postrojenja
 - putem planiranih i kontroliranih aktivnosti koje se provode u određenim vremenskim razmacima, provjeravati zaštitne vodonepropusne bazene sa sustavom oborinske kanalizacije i separatorom oborinske odvodnje.
 2. Provoditi neovisnu unutarnju prosudbu sustava upravljanja sigurnošću (interni audit) kao dio sustava upravljanja sigurnošću.
- V. U redovnom SEVESO nadzoru provjeriti je li operater proveo sve propisane mjere i aktivnosti.
- VI. Izvješće o sigurnosti i Unutarnji plan su obvezni prilozi ove suglasnosti.
- VII. Suglasnost se izdaje na rok od pet godina.
- VIII. Troškovi postupka izdavanja suglasnosti operateru su određeni posebnom odlukom.
- IX. Ova suglasnost objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

Obrazloženje

Operater INA – Industrija nafte d.d. iz Zagreba podnio je 29. siječnja 2016. godine zahtjev za izdavanje suglasnosti na Izvješće o sigurnosti za područje postrojenja otpremne stnice Beničanci. Uz zahtjev je priložio Izvješće o sigurnosti i Unutarnji plan koje je izradio ovlaštenik DLS d.o.o. iz Rijeke u studenome 2015. godine.

O zahtjevu je informirana javnost objavom Informacije (KLASA: 351-02/16-59/04, URBROJ: 517-06-2-2-2-16-4) od 15. travnja 2016. godine na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Ministar je Odlukom od 31. ožujka 2016. godine imenovao Stručno vijeće (KLASA: 351-02/16-59/04, URBROJ: 517-06-2-2-2-16-3). Sukladno članku 6. Pravilnika o stručnom vijeću („Narodne novine“, broj 121/14, u daljnjem tekstu: Pravilnik). Stručno vijeće je radilo na sjednicama.

Prva sjednica Stručnog vijeća održana je 24. travnja 2016. godine kad su članovi ocijenili potpunost Izvješća i Unutarnjeg plana vezano za propisani obvezni sadržaj, te njihovu vjerodostojnost i točnost. Tada su imenovani: članovi radne skupine za provjeru poglavlja I (Politika sprečavanja velikih nesreća) sukladno članku 12. Pravilnika; te članovi radne skupine za provjeru poglavlja II., III., IV. i V. (Izvješće o sigurnosti) sukladno članku 9.

Pravilnika. U radu radnih skupina sudjelovale su iste osobe. Radne skupine provjerile su 1. lipnja 2016. godine na lokaciji područja postrojenja implementiranost Politike sprječavanja velikih nesreća i sustava upravljanja sigurnošću te dale ocjenu vjerodostojnosti, točnosti i potpunosti podataka navedenih u Izvješću o sigurnosti. O tome je koordinator radnih skupina sačinio zbirni zapisnik i dostavio ga Stručnom vijeću.

Druga sjednica Stručnog vijeća održana je 28. studenoga 2016. godine na kojoj su članovi, sukladno članku 14. Pravilnika, razmotrili prijedlog Mišljenja te ga potvrdili svojim potpisom. Na sjednici je konstatirano da nije bilo mišljenja, primjedaba i prijedloga javnosti i zainteresirane javnosti na Izvješće i Unutarnji plan.

Temeljem ocjene radnih skupina Stručno vijeće utvrdilo je mjere i aktivnosti za **poboljšanje primjene Politike sprječavanja velikih nesreća i implementacije sustava upravljanja sigurnošću** navedene u točki IV. ove suglasnosti.

Nakon što su utvrđene potrebne mjere i aktivnosti u točki IV. ove suglasnosti, u točki V. određene su preporuke za redovni SEVESO nadzor kako bi se provjerilo je li operater proveo sve propisane mjere i aktivnosti u zadanim vremenskim rokovima.

Stručno vijeće je donijelo Mišljenje čiji je sadržaj utvrđen člankom 15. Pravilnika, te potpunost, stručnu utemeljenost i udovoljavanje propisima obrazložilo na sljedeći način:

Područje postrojenja „Otpremna stanica Beničanci“ nalazi se na k. č. br. 866 k. o. Kućanci, u Općini Magadenovac u Osječko-baranjskoj županiji. Prema prostornom planu uređenja Općine Magadenovac, OS Beničanci smještena je u zoni P3 namjene; ostala obradiva tla. Za postrojenje su ishodne sve dozvole: lokacijska, potvrde glavnog projekta i uporabne dozvole. Smještena je na udaljenosti od 1 200 m od državne ceste D 53 Našice – Donji Miholjac. Osim lokalne prometnice, istočno na udaljenosti od oko 800 m smješten je STSI – tehnički servisi Zagreb, d.o.o., član INA grupe, ostalo su su oranice. Naselje Kućanci nalazi se oko 1 300 m sjeverno od područja postrojenja, naselje Beničanci 2 000 m istočno, a naselje Malinovac na udaljenosti od 2 300 m jugoistočno. Najbliži stambeni objekti nalaze se sjeverno od spremnika nafte na udaljenosti od oko 1 500 m i južno od spremnika nafte na udaljenosti od oko 2 450 m. Uz objekt OS Beničanci na udaljenosti od 100 m do 1,5 km nalaze se MS-1, 2 i 3 Beničanci. Područje postrojenja nalazi se na parceli površine 108 000 m², ograđeno je pletenom žicom i ima četiri ulaza. Unutar ograđenog prostora izvedene su interne prometnice širine 6 m i 4 m koje omogućavaju kružni tijek prometa te pristup i gašenje na svim dijelovima OS.

Na području postrojenja skladišti se 19 000 t nafte. Prema članku 5. Priloga LA dio 1. točka 18. Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari („Narodne novine“, broj 44/2014, u daljnjem tekstu Uredba) postrojenja u kojima se nalazi 500 t tekućina opasnih za vodeni okoliš (E2) i više, svrstavaju se u viši razred postrojenja. Prema članku 15. Uredbe za navedenu količinu operater je u obvezi izraditi Izvješće o sigurnosti. Spremnčki prostor na OS Beničanci sastoji se od četiri spremnika za naftu (svaki 5 000 m³) unutar svojeg zaštitnog bazena. Spremnici R-1 i R-2 se koriste, dok se spremnik R-3 koristi privremeno, a spremnik R-4 je prazan i ne koristi se. Spremnici su nadzemni, vertikalni i smješteni su u zaštitne bazene (tankvane). Na spremnicima su postavljeni piktogrami opasnosti sukladno sigurnosno-tehničkom listu za naftu. Izvedba rezervoara je standardne

čelične konstrukcije, a tankvana je izvedena od armiranog betona sa sustavom oborinske kanalizacije i separatora oborinske odvodnje. Volumen tankvane je takav da u slučaju nesreće može prihvatiti ukupnu količinu nafte iz svih spremnika. Na lokaciji OS Beničanci nalazi se pretakalište autocisterni na kojem se u jednom trenutku može puniti jedna autocisterna kapaciteta 28 m³.

Organizacijski OS Beničanci pripada Sektoru proizvodnje nafte i plina – Proizvodna regija istočna Hrvatska – Objekti Beničanci. Operater je izradio Politiku sprečavanja velikih nesreća koja je obvezujuća za sve zaposlenike i kooperante. Sustav sigurnosti se bazira na tehničkim mjerama zaštite ugradnjom opreme s tehničkim rješenjima vezanim za sigurnost rada postrojenja, na što se nadograđuju organizacijske mjere zaštite koje osiguravaju učinkovit rad djelatnika. Sva se oprema redovito ispituje i održava u ispravnom i funkcionalnom stanju unutar roka predviđenog zakonskim i podzakonskim aktima, te temeljem internih akata operatera. Navedeni dokumenti se nalaze u Sustavu upravljanja sigurnošću i prema potrebi se ažuriraju. U blizini Otpremne stanice nema objekata postrojenja sa značajnim količinama opasnih tvari koji bi svojom djelatnošću bili od značaja u smislu doprinosa domino efektu.

Nafta, koja se naftovodima doprema na OS Beničanci odlazi u izmjenjivače topline na zagrijavanje, odnosno u drugostupanjsku separaciju plina. Zagrijavanje nafte obavlja se pomoću vode iz kotlovnice. Tako zagrijana nafta, u koju su dodani deemulgatori tj. aditivi za snižavanje stišta, odlazi u dehidrator u kojem se odvaja vezana vode od nafte. U dehidratoru slana voda sedimentira, a nafta se kao specifični lakša izdvaja u gornjem dijelu te se preljeva u procesne spremnike suhe nafte. Izdvojena voda sifonski se preljeva i odlazi u dekantator, a zatim kroz separator otpadne vode odlazi u spremnik slane vode, te u pumpaonicu slane vode. Dehidrirana (suha) nafta iz procesnih spremnika odlazi u rezervoare suhe nafte odakle ide na usisnu pumpu u otpremnoj pumpaonici nafte te se otprema na Utovarnu stanicu u Rušćicu.

Na spremnicima su instalirani stabilni sustavi za gašenje vodom i pjenom. Na lokaciji se nalazi stabilni sustav za zaštitu pretakališta autocisterni.

U redovnom radu, uz postupanje po uputama za siguran način rada i pridržavanje mjera zaštite te redovitog i propisnog održavanja uređaja, objekata i strojeva za rad, ne bi smjelo doći do nastanka velike nesreće.

Najgori mogući slučaj pretpostavlja izlivanje ukupne količine nafte iz jednog spremnika R- 1, R-2, R-3 ili R-4 (5 000 m³) u tankvanu uslijed kolapsa spremnika, širenje oblaka para (lako hlapljive frakcije) te, uz prisustvo uzročnika paljenja, nastanak kasne eksplozije. Procijenjena vjerojatnost nastanka toga događaja je 3×10^{-6} nesreća godišnje. U najgorem mogućem slučaju (kasna eksplozija) područje visoke smrtnosti (nadmak nastao od eksplozije oblaka para od 0,3 bara) nalazilo bi se na udaljenosti od 205 m u radijusu od spremnika, područje smrtnosti (nadmak od 0,14 bara) nalazilo bi se na udaljenosti od 266 m u radijusu od spremnika, područje trajnih posljedica (nadmak od 0,07 bara) nalazilo bi se na udaljenosti od 377 m u radijusu od spremnika a područje privremenih posljedica (0,03 bara) prostiralo bi se do 576 m u radijusu od spremnika. Na Otpremnoj stanici Beničanci do sada nije bilo velikih nesreća niti nekontroliranih događaja.

Na postrojenju se provode preventivne mjere za suzbijanje rizika od velikih nesreća i ograničavanje posljedica istih na najmanju moguću mjeru što je dokumentirano u Sustavu upravljanja sigurnošću.

Na OS Beničanci rad je organiziran u dvije smjene od po 12 sati (u prvoj smjeni odvija se temeljna djelatnost dok se u drugoj ili trećoj smjeni rad obavlja u smanjenom obimu). Tijekom prve smjene na svim Objektima Beničanci boravi 36 radnika, od toga 30 radnika na području postrojenja OS Beničanci, a u vrijeme odvoza nafte cisternom može se na objektu zateći i vozač cisterne. U drugoj ili trećoj smjeni na području postrojenja OS Beničanci borave po četiri djelatnika. U svakoj smjeni prisutan je jedan profesionalni i tri dobrovoljna vatrogasca. U vrijeme remonta postrojenja ili tekućeg održavanja može se zateći i veći broj radnika ali takvi slučajevi su rijetki i reguliraju se posebnim dozvolama za rad i postupanje u slučaju nekontroliranog događaja. U porti na ulazu u Pogonsku zgradu na OS Beničanci nalazi se jedan radnik zaštitar koji radi u smjeni radnim danima od 07,00 do 15,00 sati.

Na području postrojenja OS Beničanci radi jedan stručnjak za zaštitu na radu Službe OR i ZZSO IPNP (Zaštita zdravlja, sigurnost i zaštita okoliša Segment djelatnosti Istraživanje i proizvodnja nafte i plina). Svi radnici osposobljeni su za rad na siguran način. Osposobljavanje je provelo ovlašteno društvo za zaštitu na radu. Radnici raspoređeni na poslove s posebnim uvjetima rada posjeduju važeća uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti radnika od ovlaštene specijalističke ordinacije medicine rada. Također su osposobljeni za početno gašenje požara i za poslove skladištenja i prometa zapaljivih tekućina i plinova i upoznati s mjerama za sprečavanje nastanka i širenja požara i eksplozije te postupcima za gašenje na njihovim radnim mjestima. Operater je izradio Procjenu rizika poslova na Proizvodnoj regiji istočna Hrvatska – oznaka: 50000934/01-04-15/1/869 za sve poslove koji se obavljaju na OS Beničanci. Radnici koji rukuju opasnim kemikalijama pohađali su tečaj za stjecanje znanja o zaštiti od opasnih kemikalija u Hrvatskom zavodu za toksikologiju i antidoping. Operater je organizirao i osigurao pružanje prve pomoći u skladu s propisima, a radnici koji su zaduženi za pružanje prve pomoći osposobljeni su u specijalističkoj ordinaciji medicine rada.

Osposobljavanje izvođača radova obavljaju stručnjaci zaštite na radu operatera. Svi izvođači radova podnose zahtjev za izdavanje odobrenja za izvođenje radova te im se na osnovu sigurnosne analize izdaje odobrenje za ulazak ili izvođenje radova u ugroženom prostoru.

Redovito se obavljaju vježbe evakuacije i spašavanje o čemu se vode zapisnici.

Tehničko nadgledanje postrojenja, jednom u tri godine, obavlja Ex-agencija u skladu s važećim dokumentima.

U sklopu preventivnih mjera ustrojen je sustav za dojavu i gašenje požara. U slučaju nekontroliranih događaja, koji imaju manje i lokalizirane posljedice i koje postrojenje može riješiti vlastitim osobljem, opremom i sredstvima, angažira se tim Kriznog stožera za provođenje postupaka kod velike nesreće te oprema i sredstva unutar postrojenja kojima se provode mjere zaštite, odnosno sprečavanje širenja posljedica velike nesreće. Organizirano je obavješćivanje Županijskog centra 112 Osijek i ostalih potrebnih institucija kod velike nesreće. Automatizirani način vođenja tehnološkog procesa i propisane procedure kontrole i nadzora istog, potvrđuju da se tehnološki proces na postrojenju OS Beničanci odvija na način koji doprinosi sigurnom radu postrojenja te se implementirani sustav sigurnosti u ovom dijelu može smatrati primjerenim i prihvatljivim.

Točka II. je u skladu s člankom 15. stavkom 1. točkom 1. Pravilnika.

Točka III. je u skladu s člancima 130. i 131. Zakona o zaštiti okoliša.

Točke IV. i V. su u skladu s člankom 15. stavak 1. točkama 2. i 3. Pravilnika.

Točka VI. je u skladu s člankom 24. Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Točka VII. je u skladu s člankom 125. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka VIII. je u skladu s člankom 126. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka IX. je u skladu s člankom 11. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša ("Narodne novine", broj 64/08).

Dostaviti:

1. INA-Industrija nafte d.d. Avenija V. Holjevcva 10, Zagreb (Rok povratnicom)
2. Uprava za inspekcijske poslove zaštite okoliša, ovdje
3. Pismohrana, ovdje